METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Metropoolregio Eindhoven
040 259 45 94
info@metropoolregioeindhoven.nl
www.metropoolregioeindhoven.nl

Bezoekadres
Raiffeisenstraat 18
5611 CH Eindhoven
Postadres
Postbus 985
5600 AZ EINDHOVEN

Aan
colleges van burgemeester en wethouders en
gemeenteraden van de deelnemende gemeenten

uw kenmerk	uw brief van	ons kenmerk	datum
		100666-3338 SVE/MEI	11 maart 2024

onderwerp	e-mailadres
Aanbiedingsbrief conceptbegroting 2025	d.rozema@metropoolregioeindhoven.nl

Geachte colleges en gemeenteraden,

Inleiding
Met deze aanbiedingsbrief bieden wij u de conceptbegroting 2025 aan voor zienswijzen. De leidraad hiervoor is het samenwerkingsakkoord 2023-2026. Met deze begroting kijken we ook vooruit rekening houdend met de looptijd van ons gezamenlijk akkoord (2026). De onderliggende financiële voorstellen zijn daarop afgestemd. In deze brief nemen we u mee in de onderliggende en samenhangende financieringsvoorstellen en de context waarom deze investering nodig is om onze doelstellingen op ruimte & wonen, energietransitie, mobiliteit, economie, en landelijk gebied te bereiken. Meer specifiek betreft het investeringen in de basisorganisaties van de MRE en Brainport Development zodat ontstane kwetsbaarheden in de basis worden ondervangen. In de voorbereiding hierop zijn de Commissie van advies van financiën en het Algemeen Bestuur van 28 februari betrokken. De uitkomsten hiervan zijn meegenomen bij het opstellen van deze conceptbegroting 2025. Samenvattend leiden deze voorstellen tot een totale voorgestelde verhoging van de inwonerbijdrage van €1,09 per inwoner (€0,22 MRE en €0,87 Brainport Development).

Basis stevig organiseren om regie te houden op regionale groei
Wie de gemiddelde cijfers over welvaart en welzijn in Nederland vergelijkt, ziet dat onze regio er structureel goed voorstaat. Terecht zijn veel mensen in onze regio daar trots op. Deze cijfers zijn het resultaat van jarenlange samenwerking tussen gemeenten onderling en tussen publieke en private partijen. Tegelijkertijd is even waar dat gemiddelde landelijke cijfers niet vanzelf leiden tot concrete oplossingen voor al onze inwoners en onze leefomgeving. In goed uitziende grafieken kunnen mensen niet wonen. Ons samenwerkingsakkoord ‘In goede banen’ zet daarom in op twee complementaire lijnen: (1) een duurzame schaalsprong Brainport, en (2) een nieuwe balans in het landelijk gebied.

Onder de complementaire lijnen van het samenwerkingsakkoord ligt de constatering dat onze gemeenten één samenhangend systeem zijn voor wonen, werken en leven (één *daily urban system*) waarin doelen integraal vanuit het perspectief van Brede Welvaart moeten worden geformuleerd. Om meer brede welvaart voor al onze inwoners in de hele regio te bereiken, is het inhoudelijk noodzakelijk om welvaart en welzijn in balans te ontwikkelen en is het organisatorisch randvoorwaardelijk om collectieve uitvoeringskracht te organiseren. Voor het Rijk is een verantwoorde en gebalanceerde ontwikkeling van de Brainport van nationaal belang voor ons toekomstig nationaal verdienvermogen, de Nederlandse positie in de geopolitieke strijd om technologie en nieuwe doorbraken op transities.

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Samenwerking als hefboom voor versnelde uitvoering en meer rijksmiddelen
De opgaven in onze regio zoals de betaalbaarheid en dreigende kansenongelijkheid zijn als zodanig niet uniek in vergelijking met de rest van Nederland. De schaarste in de breedste zin dwingt ons om nieuwe keuzes te maken die rekening houden met alle facetten van Brede Welvaart. Door de bovengemiddelde economische groei van onze regio geldt wel dat deze landelijke opgaven bij ons evenredig groter zijn. Daar hebben we in onze kaders[1] op verschillende manieren rekening mee gehouden. We kijken ook buiten onze regio naar nieuwe partnerschappen om delen van de groei ook daar te kunnen realiseren. Ook zetten we in op publiek-private fondsen om maatschappelijke doelstellingen op betaalbare woningbouw, bereikbaarheid, talentontwikkeling en sociaal welzijn te versnellen en positioneren we ons beter voor de noodzakelijke rijksbijdragen[2] aan onze infrastructuur.

Samenwerking vraagt om rolzuiverheid en samenspel Brainport - MRE
Onze samenwerking loont. Dat begint bij een gezamenlijke agenda en elkaar voortdurend opzoeken en het vertrouwen geven dat ieder daarin zijn verantwoordelijkheid neemt. Deze rolzuiverheid hebben we met de nieuwe agenda's van MRE en Brainport ook verder doorgevoerd zoals u kunt lezen. Daarin hechten we eraan om de rol van de gemeenteraden en diens bevoegdheden te respecteren bij regionale beleidsvoornemens en steviger in te zetten op actieve betrokkenheid aan de voorkant. Met elkaar moeten we ook blijven beseffen dat samenwerking op gemeente-overstijgende vraagstukken zowel lenigheid als stevigheid vraagt in het complex geheel van afstemming, geven en nemen.

Private bijdragen aan publiek-private fondsen zijn een hulpmotor voor extra versnelling en uitvoeringskracht, maar het zijn en blijven de gemeenten zelf die met beleid en budgetrecht bepalen of, hoeveel en waar woningen of bedrijven worden gebouwd om maar een actueel voorbeeld te noemen. Bij goede samenwerking in publiek-private fondsen hoort rolvastheid wanneer het op feitelijke besluitvorming aankomt. Voor publieke verantwoordelijkheden ligt deze besluitvorming ultimo bij de gemeenten, soms in samenspraak met provincie en Rijk. Volledigheidshalve merken we daarbij op dat de Metropoolregio Eindhoven als mede-aandeelhouder van Brainport Development inhoudelijk als een van de gelijkwaardige stemhebbende triple helixpartners via de stichting Brainport stemrecht heeft over de meerjarenstrategie van Brainport. En u gezamenlijk via die lijn ook mee de kaders bepaalt.

Versterking van de basisorganisaties
We dienen ons meerjarig stevig te organiseren met basisorganisaties die meer uitvoeringskracht aan de dag kan leggen. De handen moet aan de ploeg om onze ambities tot realiteit te brengen. En dus moeten we investeren in die handen. Hieronder is kort uiteengezet welke gerichte versterkingen noodzakelijk zijn om dit te bereiken.

Versterking MRE-organisatie
We zien steeds duidelijker dat de complexiteit van de vraagstukken steeds meer vraagt van gemeentelijke organisaties terwijl ieders positie op de krimpende arbeidsmarkt steeds nijpender wordt. Veel onderwerpen overstijgen inhoudelijk niet alleen gemeentegrenzen, maar vragen ook om steeds meer expertise die door een gebrek aan middelen en mensen niet zomaar los van elkaar te organiseren is. Gezamenlijke teams om gemeentelijke besluitvorming en uitvoering voor te bereiden, dragen bij aan meer uitvoerings- en slagkracht voor ons allemaal. In 2023 is op basis van het samenwerkingsakkoord de organisatie op niveau gebracht (uitbreiding met 12 fte binnen de programmabureaus). Deze inhoudelijke uitbreiding was o.a. het gevolg van het toevoegen van een extra thema (ruimte & wonen). De toevoeging van de manager regionale opgaven is daar een gevolg van en tevens het slotstuk van deze inhoudelijke uitbreiding. In lijn met de systematiek zoals deze ook eerder is toegepast wordt de dekking hiervan (€160.000,-) gevonden in een (tijdelijke) verschuiving binnen de concernbegroting van het stimuleringsfonds naar het programma regionale opgaven gedurende de looptijd van het samenwerkingsakkoord (2026). Los daarvan, en in lijn

[1] het samenwerkingsakkoord van de MRE en de meerjarenstrategie 'Brainport in balans
[2] bijvoorbeeld de Regiodeals, geld voor woningbouw en flinke rijksbijdragen aan onze infrastructuur

met gemaakte opmerkingen in het Algemeen Bestuur van 28 februari, zal worden gekeken naar de toekomst van het stimuleringsfonds.

Met het oog op de bedrijfsvoering en de financiële impact van o.a. het fondsbeheer is ook direct een kwetsbaarheid ontstaan in de basisorganisatie die naar de toekomst toe kwetsbaarder wordt. Voor het versterken van de basis en de financiële rechtmatigheid als gevolg van het fondsenbeheer (o.a. regiodeal, mobiliteitsfonds) is in de conceptbegroting 2025 het voorstel opgenomen om de basisorganisatie te versterken op cruciale financiële bedrijfsvoeringsonderdelen. De omvang bedraagt 1,7 fte (€177.000,-). In totaal is er sprake van een verhoging van de inwonerbijdrage van €0,22 ct/inwoner.

Versterking Brainport Development
De vijf aandeelhouders van Brainport Development (de campusgemeenten Eindhoven, Helmond, Veldhoven en Best en de MRE namens als samenwerkingsorgaan van 21 gemeenten) dragen zorg voor de basisfinanciering van deze organisatie. Via de MRE worden de bijdragen van alle aandeelhouders verstrekt aan Brainport Development. Daarnaast dragen ook onderwijs- en kennisinstellingen een structureel deel bij aan de basisorganisatie[3]. De basisfinanciering van Brainport Development vormt ongeveer één-derde van de jaarlijkse begroting. De overige twee-derde van de begroting wordt door Brainport Development gerealiseerd in programma's voor innovatie, talent en maatschappelijke opgaven. Dat betekent dat op dit moment één euro publieke basisfinanciering de organisatie in staat stelt om twee euro als *multiplier* te genereren bij andere financiers, zoals private partijen, provincie, rijk en Europa voor de bemensing van de projecten en programma's. Bovenop deze *multiplier* genereert de organisatie een veelvoud van middelen die bij andere partners (bijv. kennisinstellingen of gemeenten) landen. Deze laatste categorie middelen, die vanuit subsidieverstrekkers vaak direct bij partijen in de regio landt, is in de afgelopen jaren opgelopen tot ver boven een miljard euro.

In de meerjarenstrategie 2025 – 2032 'Brainport in balans' zijn zeven extra prioriteiten vastgesteld die om extra capaciteitsinzet van de basisorganisatie van Brainport Development vragen. Deze prioriteiten zien op innovatie, brede talentontwikkeling in onderwijs en arbeidsmarkt, bijdragen aan partnerschappen met regio's om ons heen, beheer en realisatie van private middelen voor de publiek-private fondsen, en innovatiekracht voor maatschappelijke uitdagingen waarmee we als overheden geconfronteerd worden (zoals de bereikbaarheid van het platteland, netcongestie en de energietransitie).

Voor deze extra prioriteiten is jaarlijks 1,5 miljoen euro nodig. Iets meer dan de helft van dit bedrag (800.000 euro) kan worden gedekt door bijdragen vanuit het bedrijfsleven (€600.000,- euro jaarlijks via een afdracht van de middelen van fondsen) en positieve rente-inkomsten vanuit de eerste Regiodeal (€200.000,- euro jaarlijks), aangezien zowel de stichting Brainport als de Rijksoverheid oordelen dat de doelstellingen van de eerste Regiodeal passen bij de beoogde realisatie van de meerjarenstrategie 2025 – 2032. Van de 21 gemeenten, die samen aandeelhouder van Brainport Development zijn, wordt gevraagd om de benodigde overige €700.000,- euro voor de basisfinanciering. Dit bedraagt €0,87 ct/inwoner.

Proces
De versterking van onze regionale samenwerking via de MRE-organisatie en (deels) via Brainport Development wordt in bijgaande stukken nader toegelicht. Met deze aanbiedingsbrief hebben we beoogd de samenhang tussen beide voorstellen te schetsen. De financiële vertaling van de voorstellen vindt plaats via de inwonerbijdrage van de (concept-)begroting van de Metropoolregio Eindhoven.

Wij verzoeken u als gemeenteraad om **uiterlijk 8 juni 2024** uw zienswijzen kenbaar te maken ten aanzien van de conceptbegroting 2025 van de Metropoolregio Eindhoven. Uw reactie kunt u toesturen aan s.vandervelden@metropoolregioeindhoven.nl en wordt betrokken bij de behandeling van de begroting in de Commissie van advies financiën van 19 juni 2024. Deze wordt samen met die van de vorengenoemde commissie in het kader van de vaststelling van de Begroting 2025 behandeld in het Algemeen Bestuur van 3 juli 2024.

[3] Bijlage Meerjarenplan Brainport en bijlage financieringsbijdrage

METROPOOL
REGIO
EINDHOVEN

Regionale afstemming zienswijzen

Ter voorbereiding op het geven van uw zienswijzen op deze conceptbegroting bieden de vier gemeenschappelijke regelingen[4] u de mogelijkheid om informatie in te winnen over de betreffende begrotingen. Hiertoe is een regionale bijeenkomst georganiseerd op 15 mei 2024. Ook krijgt u voorafgaand aan deze bijeenkomst de mogelijkheid technische vragen te stellen. Informatie over hoe en in welke vorm alles gaat plaatsvinden volgt zo spoedig mogelijk.

Met vriendelijke groet,

het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven,

de voorzitter, de secretaris,

ir. J.R.V.A. Dijsselbloem. G. Wouters.

[4] GGD Brabant Zuidoost, Omgevingsdienst Zuidoost Brabant, Veiligheidsregio Brabant Zuidoost en Metropoolregio Eindhoven